

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในมุมมองของผู้สื่อข่าว ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ขณะนั้น โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการจะศึกษาถึงการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และศึกษามุมมองของผู้สื่อข่าวที่มีต่อการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) โดยมีวิธีการศึกษาแหล่งข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยผู้ศึกษามีความประสงค์ต้องการให้เกิดความสมดุลและเปรียบเทียบรอบด้านของข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประกอบการสรุปผลการศึกษาของรายงานโครงการเฉพาะบุคคลฉบับนี้ จึงได้ดำเนินการแบ่งประเภทกลุ่มตัวอย่างให้ผู้สัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่เข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วงตามสถานที่ต่าง ๆ ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ซึ่งประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 (บช.ภ.1) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บช.ส.) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.)

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้อาศัยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสัมภาษณ์เฉพาะนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับรองผู้บังคับการ ผู้กำกับการและ

รองผู้กำกับการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด เข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว จำนวน 5 คน (1 คน ต่อ 1 กองบัญชาการ) ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1

แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
1. พ.ต.อ.ดร.ปิยะ อุทาโย	รอง ผบก.อก.	กองบัญชาการตำรวจนครบาล
2. พ.ต.อ.ณัฐ สิงห์อุดม	ผกก.ฝอ. 2 บก.อก.	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
3. พ.ต.อ.ชัยทัต บุญข้า	ผกก.ปป.บก.ป.	กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
4. พ.ต.ท.จตุญ ไพรดำ	รองผกก. 2 บก.ส.2	กองบัญชาการตำรวจสันติบาล
5. พ.ต.ท.ประเวศ ศรีนาค	รองผกก.ปป.สภ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา	กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1

1.2 ผู้สื่อข่าวที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้ากองบรรณาธิการให้มาปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าว การเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ให้กับต้นสังกัดอยู่ภายในพื้นที่จัดการชุมนุม ประท้วงตามสถานที่ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว (Reporter) ช่างภาพ (Photographer)

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้อาศัยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสัมภาษณ์เฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ดังกล่าว จำนวน 15 คน ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทผู้สื่อข่าวได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2
แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทผู้สื่อข่าว

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
1. นางสาวหัสยา ชาทิมนตรี	ผู้สื่อข่าว	สำนักข่าวเนชั่น
2. นางสาววารุณี ช่อสัตย์สกุลชัย	ผู้สื่อข่าว	สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
3. นางสาววันฤดี ยมวรรณ	ผู้สื่อข่าว	สถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5
4. นายอนวัต เฟื่องทองแดง	ผู้สื่อข่าว	สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7
5. นางสาวกรรณกร กลิ่นเอี่ยม	ผู้สื่อข่าว	สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (NBT)
6. นางสาวสุกานดา สนขจิต	ผู้สื่อข่าว	สถานีโทรทัศน์ ทวีไทย
7. นายพลภฤต เรืองจรัส	ผู้สื่อข่าว	True Visions (ช่อง TNN)
8. นางสาวสิริญญา นิมะกุล	ผู้สื่อข่าว	หนังสือพิมพ์มติชน
9. นายสุกรี เกษมเดชา	ผู้สื่อข่าว	สำนักข่าว INN
10. นายราม ปันสนธิ	ช่างภาพ	หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
11. นายโอฬาร เลิศรัตนดำรงกุล	ช่างภาพ	หนังสือพิมพ์บ้านเมือง
12. นายเชาว์ เจริญจำรูญ	ช่างภาพ	หนังสือพิมพ์แนวหน้า
13. นายกิตติ วงษ์ไพบ่แก้ว	ช่างภาพ	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
14. นายอานันท์ ตู๋ทอง	ช่างภาพ	หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
15. นายประสิทธิ์ พรหมทอง	ช่างภาพเคลื่อนไหว	สำนักข่าวรอยเตอร์ (Thai E-News)

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ การค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์และรายงานโครงการเฉพาะบุคคล ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการการสื่อสาร ประเภทการสื่อสารและเครือข่ายการสื่อสาร อีกทั้งการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลจากเอกสารทางราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และเว็บไซต์กองบัญชาการตำรวจนครบาล (www.metro.police.go.th) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในมุมมองของผู้สื่อข่าวในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในประเด็นที่ต้องการศึกษา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นคำถามแบบกึ่งมาตรฐาน (Semi standardized Interview) คือการเตรียมแนวทางของคำถามและปรับใช้ในหน้างาน สัมภาษณ์แบบไม่จำกัดคำตอบผู้ตอบ สามารถถามกลับและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ โดยแบ่งประเด็นคำถามสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ในเรื่องการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ดังต่อไปนี้

1.1 หน่วยงานของท่านมีหน้าที่ในการเข้าร่วมการจัดการการสื่อสารและการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างไรบ้าง

1.2 ในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มีวิธีการและขั้นตอนการจัดการการสื่อสารอย่างไร

1.3 ในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มีการใช้กลยุทธ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการจัดการการสื่อสารในลักษณะใดบ้าง

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษามีความต้องการให้เกิดเปรียบเทียบอย่างรอบด้านของข้อมูล จึงได้ดำเนินการเพิ่มประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1.4 ในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ท่านคิดว่ากองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) มีวิธีการจัดการการสื่อสารที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงกับการชุมนุมประท้วงของกลุ่มอื่น ๆ อย่างไร

1.5 ในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้

1.6 ในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ข้อเสนอแนะการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เหมาะสมในมุมมองของท่านควรเป็นไปในลักษณะใด

2. การสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนในประเทศไทย โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ในเรื่องมุมมองของผู้สื่อข่าวที่มีต่อการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ดังต่อไปนี้

2.1 ในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ท่านคิดว่ามีวิธีการและขั้นตอนการจัดการการสื่อสารอย่างไร

2.2 ในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ท่านคิดว่าการใช้กลยุทธ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการจัดการการสื่อสารในลักษณะใดบ้าง

2.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยการใช้กลยุทธ์ อันได้แก่ แผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) ในครั้งนี้

2.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้

2.5 สำหรับการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ท่านคิดว่ามีความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับการชุมนุมประท้วงของกลุ่มอื่น ๆ อย่างไร

2.6 ข้อเสนอแนะการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เหมาะสมในมุมมองของท่านควรเป็นไปในลักษณะใด

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่เข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วงตามสถานที่ต่าง ๆ ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)

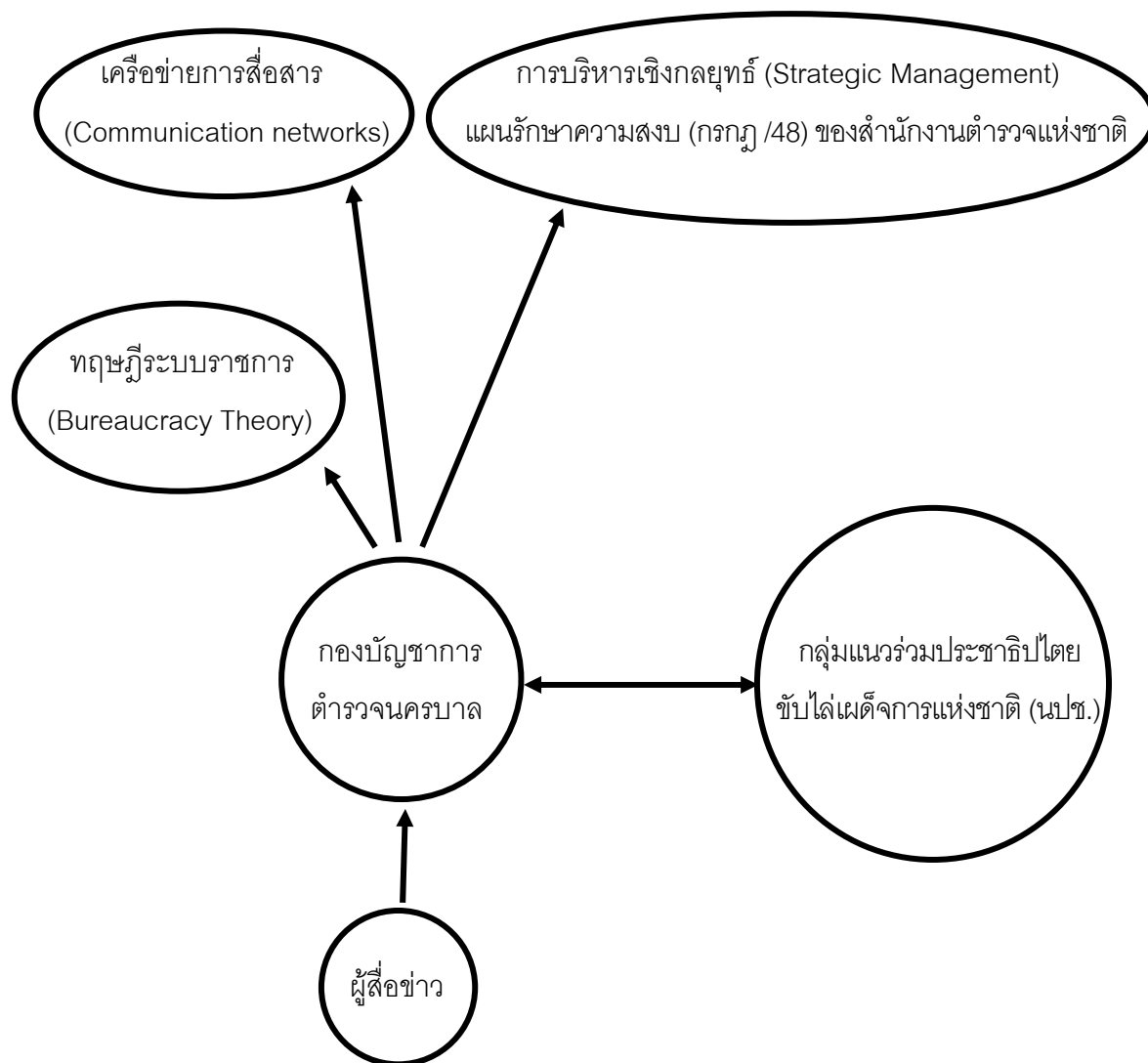
โดยอาศัยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สัมภาษณ์เฉพาะนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับผู้บังคับการ ผู้กำกับการและรองผู้กำกับการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด เข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว จำนวน 5 คน (1 คน ต่อ 1 กองบัญชาการ) ซึ่งประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 (บช.ภ.1) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บช.ส.) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

ทั้งนี้ ผู้ศึกษายังได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นสื่อมวลชนในประเทศไทยที่มาปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าว การเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ให้กับต้นสังกัดอยู่ภายในพื้นที่จัดการชุมนุมประท้วงตามสถานที่ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว (Reporter) ช่างภาพ (Photographer)

โดยอาศัยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สัมภาษณ์เฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ดังกล่าว จำนวน 15 คน ทั้งนี้การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องการจะศึกษา พร้อมทั้งจดบันทึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลจริงและเป็นการแสดงความคิดเห็น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ กองบัญชาการตำรวจนครบาล (www.metro.police.go.th) เอกสารทางราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547

ภาพที่ 3.1
แสดงกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยได้นำประเด็นคำถามหรือแบบสัมภาษณ์ พร้อมด้วยโครงร่างการศึกษาของรายงานโครงการเฉพาะบุคคลปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษารายงานโครงการฯ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและปรับประเด็นคำถามสัมภาษณ์ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในครั้งนี้

การวิเคราะห์และสรุปผลของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยสัมภาษณ์เฉพาะนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับรองผู้บังคับการ ผู้กำกับการและรองผู้กำกับการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดจากกองบัญชาการตำรวจต่าง ๆ เข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) อีกทั้งดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ดังกล่าว ว่ากองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) มีวิธีการจัดการการสื่อสารเป็นอย่างไร ใช้กลยุทธ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการจัดการการสื่อสารในลักษณะใดบ้าง และมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการการสื่อสารเพื่อการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว หลังจากนั้นผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาทำการแยกประเภท จัดกลุ่มและวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นกรอบในการศึกษาในบทที่ 2 เพื่อหาข้อสรุปและทำการสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในรูปแบบของการบรรยายความ (Narrative) ในบทที่ 4 และบทที่ 5 ต่อไป